

Handelingen 2,37-42 – De methode van de Heilige Geest

Vorbereiding avondmaal – bevestiging van een diaken

Liturgie

- Voorzang: Gezang 171
- Votum / groet
- Zingen: Ps 95,1.3.4
- Wet gecombineerd met avondmaalsformulier: zelfbeproeving
- Zingen: Gezang 157 (NG 80)
- Slot formulier 739-740
- Gebed
- Lezen: Handelingen 2,29-42
- Tekst: Handelingen 2,37-42
- Preek
- Zingen: Gez 105,1-5 ('s Middags: Geloofsbelijdenis Zingen: LB 477)
- Bevestiging ambtsdragers Halverwege zingen: Ps 133
Daarna opdracht
- Gebed
- Collecte
- Zingen Gez 165 (NG 85)
- Zegen

Opmerkingen:

– ik hoor het graag van te voren wanneer deze preek ergens gelezen wordt. Mijn mailbox is geduldig: hansburger@filternet.nl.

– hierboven is de nummering van het nieuwe Gereformeerd kerkboek gevolgd.

Preek over Handelingen 2,37-42 – De methode van de Heilige Geest

Broers en zussen, gemeente van Jezus Christus,

1. Stel je voor – daar staan ze dan. Al die vrome en minder vrome Jeruzalemmers. Ze zien en ze horen van alles wat ze niet kunnen plaatsen. Het geluid van een enorme wind; mensen met vlammen op hun hoofden; simpele Galileërs die opeens allerlei talen spreken. En dan steeds weer de naam van die Jezus. Ze hadden zich nooit echt door die Jezus laten meeslepen. Ze waren ook blij dat hij weg was. De rust was weergekeerd in hun mooie stad.

Maar dan die Petrus. Nog zo'n stinkende Galileër. Alleen, het hakt er wel in wat hij zegt. Jullie hebben Jezus gekruisigd. Maar ten onrechte. Hij is geen godslasteraar. Hij is geen misdadiger. Hij is geen revolutionair. En dat zeg ik niet – dat zegt de bijbel. Dat zegt God zelf. God heeft hem levend gemaakt. God heeft hem aangesteld als Heer en als Messias.

Daar sta je dan met je goede gedrag en je goede bedoelingen. Als dat echt waar is... Ze waren allemaal Joden die verlangden naar de Messias. Hadden ze die Messias werkelijk gedood? Wat nu?

Diep geraakt vragen ze: Wat moeten we doen? Hebben we ons werkelijk zo vergist? Hebben we Gods gezalfde gedood – onze eigen verlosser? Zijn wij de godslasteraars, de moordenaars van God? Zijn wij de opstandelingen, die Gods koning gedood hebben? Wat moeten we doen?

Bij dit gedeelte staan we stil een week na Pinksteren. Je ziet hier de kracht van de Heilige Geest werken. Het evangelie wordt uitgedragen, als een boodschap van verlossing, maar ook als een boodschap met een vlijmscherpe rand. En de boodschap treft doel. De Heilige Geest geeft aan deze woorden van Petrus

een onvoorstelbare kracht. En met resultaat – ze worden geraakt. Zo is de Heilige Geest.

Bij dit gedeelte staan we stil op weg naar het avondmaal van volgende week zondag. Wij hebben Jezus niet gedood. Maar je ziet in dit gedeelte heel mooi wat de weg is die de Heilige Geest met mensen wil gaan. Een weg die uitloopt op het samen breken van het brood. Daarom is het ook voor ons belangrijk om te kijken wat hier gebeurt. Hoe loopt de weg naar het avondmaal toe? Welke methode gebruikt de Heilige Geest om ons daar te brengen? Laten we kijken naar die methode van de Heilige Geest.

2. Het eerste wat de Geest hier doet is: mensen raken tot in het diepst van hun hart. Het is alsof er een mes door je hart heen gaat. Diep getroffen.

Ja wacht even. Toen, met Pinksteren in Jeruzalem was daar natuurlijk een duidelijke aanleiding voor. Zij hadden de Messias gedood – stom stom stom. Maar wij toch niet?

Zo kun je het op veilige afstand houden.

Maar wat zou de Geest ons willen laten zien?

Die mensen in Jeruzalem leken meer op ons dan je zou denken. Ze hadden het misschien met goede bedoelingen gedaan. Ondanks hun goede bedoelingen hadden ze Gods Messias eruit gekickt.

Als ik naar mezelf kijk, dan weet ik: dat ligt voor mij helemaal niet zo ver weg. Met goede bedoelingen Gods Messias buiten de deur houden; of zonder goede bedoelingen natuurlijk. Met je goede gedrag leven zonder Jezus echt als je Heer te erkennen.

De Geest wil ons laten zien dat we helemaal niet zo anders zijn. De bijbel zegt dat wij allemaal geboren zondaars zijn. Er zit iets in ons waar je zo nu en dan enorm van moet schrikken.

Wat wil de Geest ons dan laten zien?

Nou, bijvoorbeeld dat wij God zo snel uit het oog verliezen. Wat vergeten we snel dat God ons liefheeft. Wat leven we ontzettend snel weer op onszelf. Ik kan zelf, als een klein kind. Los van Jezus Christus.

En wat gebeurt er dan? Dan word je moedeloos.. Klagerig. Je zoekt niet meer de kracht van de Heilige Geest, de kracht van de opstanding van Jezus Christus. En je zakt weg. Dan hoor je mensen zeggen: 'Dat kan ik niet meer opbrengen.'

Wat zijn wij voor mensen – en daar schaar ik mezelf bij in?

Waarom laat ik me zo uit het veld slaan?

Waarom leef ik zo snel weer zonder Gods genade?

Als ik eerlijk ben proef ik bij mezelf soms ook een stuk minachting voor God. Nu even niet, God. Ik heb nu even zin om lekker bij u weg te lopen. Lekker tegen u in te gaan. Bij God kan ik toch altijd terugkomen. Hij vergeeft toch wel. En dat wijst de bijbel ons ook aan. Dat is ons diepste probleem – die minachting. Diep in ons hart zit iets van: we verachten God.

En let eens op hoe God dan met ons om gaat. Ook dat wil de Geest ons laten zien. Hij heeft ons lief. Door onze minachting sterft zijn Zoon, maar Hij wordt opgewekt uit de dood. God zoekt ons hart. Hij biedt ons vergeving aan en een nieuw begin.

Wat een verschil. Als je zo jezelf tegen over God ziet staan, dan schrik je toch van jezelf?

Dit is toch om te huilen?

Diep getroffen.

Ik heb wel eens van die momenten van inzicht; ontroering over Gods liefde en schaamte over mezelf. Momenten dat de tranen in

je ogen branden, of over je wangen rollen.

Hoe vaak heb je gehuild om wie je bent – je eigen zonde, je eigen onwil, je eigen traagheid?

En dat meen ik letterlijk – huilen.

Dat is het eerste wat de Geest ons wil geven: dat we diep getroffen zijn door dat grote verschil. Het verschil tussen Gods liefde. En ons gebrek aan liefde.

Dat is toch om te huilen?

3. Wanneer ben je voor het laatst goed van jezelf geschrokken?

Je hebt het nodig dat de Geest je zo nu en dan goed laat schrikken. Want alleen dan kun je jezelf tot God bekeren.

Dat is de tweede stap in de methode van de Heilige Geest. Bekering, en daarbij horen doop en het ontvangen van vergeving.

Bekering – wat is dat?

Bekering begint met diep geraakt zijn, de eerste stap. Dat is al het halve werk.

Bekering heeft dus alles te maken met je emoties.

Boosheid op jezelf. Wat ben ik voor iemand?

Diep verdriet om hoe je jezelf tegenvalt. Hoe je vooral God tegenvalt.

En daarna een omkeer: weg van jezelf, je richten op Jezus Christus. En daar hoort een diepe opluchting bij. Een verwonderde blijdschap.

Stel je voor. Je ontdekt hoe je Jezus buiten de deur gehouden hebt. Je ontdekt je eigen minachting voor God. En dat is niet het einde!

Want wie maakt je dat duidelijk: de Heilige Geest, die je juist bij Jezus Christus wilt brengen. En die je zo bij God brengt. Liefde, verzoening, herstel, vergeving. In plaats van minachting, gekrenktheid, straf.

Stel je voor: die confronterende boodschap is tegelijk een boodschap van vergeving. Wat is Gods liefde wonderlijk groot.

Bekering, dat wil zeggen: je daar niet meer tegen verzetten, maar je eraan overgeven. Ren niet weg voor Jezus. Doe voor God niet de deur op slot. Stap over je aarzelingen heen. Loop naar Jezus Christus toe. Ren terug naar huis. Laat je omhelzen door de Vader. Geniet van Gods liefde. Geniet van het nieuwe dat je krijgt. Geniet van de diepe vrede in je hart, omdat alle onrust uit je bestaan verdwijnt.

Geweldig! Zo'n God.

Niet meer het oude leven, maar vergeving en overnieuw beginnen.

Niet alleen verdriet kan tranen oproepen. Ook een diepe, diepe blijdschap kan dat doen. God heeft mij toch lief. Het houdt niet op voor mij. Ik mag overnieuw beginnen. Ik wil overnieuw beginnen. God heeft mij lief – en ik merk dat ik van hem ga houden. Ook daar passen tranen bij. Tranen van verwondering.

4. Misschien denk je wel – tjonge, wat een emo-preek. Heeft die dominee de afgelopen tijd teveel emotie-TV gezien?

Wees niet bang. Ik ben op zich helemaal niet zo van het publiek vertonen van emoties. Een van de dingen die we in onze spreekkamer eerst echt vergeten waren, was de doos met tissues.

Maar het is wel belangrijk om zelf deze diepe emoties te kennen, te hebben. Want je krijgt een nieuw hart, zegt de bijbel. Daarom gaat het in bekering en wedergeboorte. Vanuit je hart, dus ook vanuit je emoties word je vernieuwd.

En dan kom je bij de derde stap in de methode van de Heilige Geest. Hij wil je redden uit dit verdorven mensengeslacht.

De weg naar het avondmaal wordt zo een weg van wereldmijding. Ja schrik niet. Misschien denk je nu wel: wereldmijding, daar is toch iets mis mee? Wereldmijding, dat is toch juist verkeerd?

Ik denk dat de Geest wil dat we juist wat meer aan wereldmijding zouden doen. Petrus zegt immers: laat u redden uit dit verdorven mensengeslacht.

Verdorven, is dat niet veel te zwaar?

Wij gingen pas voor een oppas 's avonds op zoek naar een tijdschrift. De winkels waren al dicht, dus we gingen naar het tankstation vlakbij. Heb je wel eens gezien wat er bij een tankstation in het tijdschriftenvak ligt? Erotiek, sex, nog meer sex; en verder nog mee leegte: glamour, lijf en sport, mode, geld, auto's, huizen en interieur. Wat een troep ligt daar eigenlijk. Je wilt er helemaal niet voor staan te kijken. Of je komt in een tankstation en je merkt dat je blik er onweerstaanbaar naar toegetrokken wordt, voor je er erg in hebt. Wat zegt zo'n tijdschriftenvak over onze tijd? Is dat niet een signaal van verdorvenheid? Genieten, dat is wat iedereen wil. Genieten moet zelfs. En dan moet eigenlijk ook alles kunnen. Let's party! De grote afwezige overal: God.

Vergis ik me – of is het zo dat we het erger vinden om wereldvreemd te zijn dan om God uit het oog te verliezen?

Lieve mensen, broers en zussen: het gaat na Pinksteren wel ergens om. Met Pinksteren zijn de laatste dagen begonnen. Op de tekenen van Pinksteren volgen duisternis, bloed, vuur en rook. Jeruzalem is inmiddels al door Gods oordeel getroffen, wanneer Lucas Handelingen schrijft. De tempel in Jeruzalem is alleen nog maar een ruïne. Zo komt Gods oordeel ook over ons, als Jezus en de Geest ons er niet van redden.

De duivel wil je laten geloven dat het allemaal zo'n vaart niet loopt. God vergeeft toch wel, en we zijn allemaal zondaars. Maar houd jezelf niet voor de gek. Het is of Jezus, of de wereld. Laat je redden uit die slechte wereld.

5. Nu is het nog de tijd dat die oproep klinkt. Laat je redden uit die slechte wereld. Dat is ook wat de Geest ons wil geven. De vierde stap in de methode van de Geest is immers dat nieuwe leven.

Ben je diep geraakt door de boodschap van de apostelen? Geschrokken van jezelf? Geef je jezelf over aan Jezus Christus? Wil je gered worden uit onze slechte wereld?

Dan is er hoop. Dan is er een geweldige belofte. Daarin zie je Gods gulheid. Iedereen die door God geroepen wordt, die krijgt de Heilige Geest. Iedereen, ook de mensen die ver weg zijn. Ook mensen in Franeker. Over heel de wereld worden mensen geroepen en krijgen mensen de Heilige Geest.

De uitwerking van die belofte zie je meteen op Pinksteren al. 3000 mensen bekeren zich en wijden voortaan hun leven aan Jezus Christus. 3000 mensen die een nieuw leven gaan leiden.

Stel je voor. Je begint met 120 mensen, minder dan de helft van onze gemeente. En dan ineens 3000 erbij. Dan zouden we voortaan beter 's zondags de Trije kunnen huren. Zo sterk is de Geest van God!

Over dat nieuwe leven zou veel te zeggen zijn. Laten we nu uitgaan van hoe Lucas het omschrijft in vers 42. Ze bleven trouw aan het onderricht van de apostelen, vormden met elkaar een gemeenschap, braken het brood en wijdden zich aan het gebed.

Iets over twee elementen daaruit:

Trouw blijven aan het onderwijs van de apostelen en je wijden aan het gebed.

Het is niet makkelijk om in onze tijd samen een gemeente te zijn. Samen koers te houden. Elkaar niet uit het oog te verliezen. Juist die twee elementen zijn dan van groot belang.

Trouw blijven aan het onderwijs van de apostelen. Dat is het eerste. Dat onderwijs is onze band met Jezus Christus en met de Heilige Geest. Willen we trouw blijven aan dat onderwijs, dat je vindt in het NT? Of willen we vooral niet wereldvreemd overkomen? Trouw blijven, dat wil zeggen: het nieuwe testament bestuderen. Blijven leren. Niet denken dat je het al wel weet, maar groeien in kennis en inzicht. Nieuwe vragen verbinden met dat oude onderwijs van Jezus' leerlingen. Hoeveel mensen in onze gemeente doen er niet aan bijbelstudie? Het gaat niet om ons en onze inzichten, onze meningen, onze gevoelens, onze belevenissen. Die moeten steeds kritisch bekeken worden in het licht van de bijbel. We kunnen alleen samen gemeente zijn wanneer dat onderwijs van de apostelen centraal staat.

En je wijden aan het gebed. Dat is sterk gezegd: je wijden aan het gebed. Maar je wijden aan God en je wijden aan het gebed horen bij elkaar. Gebed is quality time met God. Samen zijn. Genieten van zijn aanwezigheid en Hem dat zeggen. Tegen Hem zeggen hoe geweldig je Hem vindt. Hem alles voorleggen wat je bezighoudt. Bidden voor mensen om je heen.

Laten we dat gebed de komende week als trainingsdoel nemen op weg naar het avondmaal. Bidden is niet makkelijk, ook niet voor een dominee. Train je in gebed de komende week. Daarom ligt er op de stoelen een kleine enquête. Bidden is niet iets voor een kleine groep fanatiekelingen. Dat zou je soms denken als je kijkt wie er op de bidstonden komen. Bidden is iets voor ons allemaal. Vul die enquête in als je wilt en lever hem in in de hal. En gebruik het als een aanleiding en stimulans om je meer aan het gebed te wijden.

6. Volgende week vieren we avondmaal. De Heilige Geest gebruikt zijn eigen methode om ons daarop voor te bereiden. En vandaag wordt onze broer Emil Stoelwinder bevestigd als

diaken.

Dat avondmaal en de diakenen, die brengen me bij de gemeenschap. Volgende week gaan we die gemeenschap samen vieren aan het avondmaal. Dan staan we ook stil bij het vervolg van Handelingen 2. Maar nu toch iets over gemeenschap.

Binnen die gemeenschap treffen we diakenen aan. Vanaf vandaag word jij, Emil, ook zo'n diaken.

Met elkaar een gemeenschap vormen, dat gaat niet vanzelf. Hier in Franeker ook niet. Het valt mij op dat er door onze gemeenschap een paar diepe scheuren lopen. Samenleven, naar elkaar omzien, elkaar dienen, dat gaat dan niet vanzelf.

Daarom zijn er diakenen. Niet om het werk allemaal alleen te doen. Niet om in je eentje gemeenschapje te gaan spelen. Maar om ons samen in de wijken te helpen om echt een gemeenschap te zijn. Een gemeenschap waarin gastvrijheid, blijdschap, liefde de toon aangeven.

Om dat te kunnen doen Emil, heb je uiteindelijk precies hetzelfde nodig als wij allemaal. Wij hebben het allemaal elke dag nodig als christenen. En speciaal op weg naar het avondmaal, en als je een bijzondere taak krijgt als diaken:

De boodschap van de apostelen

Het luisteren naar die boodschap, met in je hart een gebed dat die woorden je mogen raken.

Bekering: verdriet over je zonde en blijdschap over Gods wonderbaarlijke liefde.

Je afwenden van de wereld. En een nieuw leven beginnen. Een leven in de Geest. Een leven in het spoor van de apostelen, Een leven van gebed.

Dat wens ik jou toe.

Dat wens ik jullie allemaal toe.

Zodat door je geloof Christus in jouw en jullie harten kan wonen, en jullie geworteld en gegrondvest blijven in de liefde.

Amen